

zelotypia adduxit illum ad violentia, & furoris excessum, & insinavit illi contra Sanctum Sanctorum odium interfectionem. Audist Regem, quem timebat, luturum e domo David: ut igitur non sibi effet, cur illum timeret, vel ut illum ex viventi numero exturbaret; horribile inquit consilium omnem Davidis progeniem exterminandi. Frustra ostenditur illi, eum, quem perdere vult, esse Messiam a Prophetis promissum, qui Salvatorus est, ac Redempturus Israel: ille abrenuaciat potius redemptionis Israel, quam suæ utilitati; & quod carere Salvatore, quam competitore. Tancum abest, & movet se preparat ad Mesiam recipiendum; & percipiendum fructum ex ejus adventu; ut illius moliatu illum natum esse, & ad illum detegendum nequitia utitur, & caliditate. Simulat se velle adorare illum, ut eum tutius innolet felicitati suæ, & ut fiat homicida; hypocritum præ se fert. Cum videt se a Magis illudum, & de spe dejectum, personam abicit, irascitur, & humanitati oblitus, ut voti compos fiat, jubet in Bethleem, & subis ejus omnes pueros a bimatu, & infra jugalati, & dummodo nutantem in capite suo coronam confirmet, nullo habet in discrimine regionem illam misera caede fodere. *Idem.*

JESU CHRISTUS universo mundo ostendit, quam vana, & inutilis sit Mundi sapientia. Frustra Herodes Judæorum Regem inquit; neque enim unquam inveniet; frustra cum Magis dissimulat, ut redeuntibus sibi quæ videbant, recelerat; Magi aliam corripit viam, & Jerusalem non revertitur. Frustra jugulat omnes pueros in finibus Bethleem; ille, quem querit, ex tanta caede evadet incolumis. Pro uno mille interficitur, & unus ille, quem in tanta caede querit involvere, effugiet. Quare? Quia scriptum est, non est prudentia, non est consilium contra Deum. (*Berolus, 21.*) Ita Fideles, quin de Herode loquuntur, Mundi scdator cum aberta sapientia sua nunquam pervenit, neque ad propositum sibi finem pervenit; si enim propoferit se felicem futurum, nunquam erit. Dives erit, si vis, honoribus cumulatus, sed secundum principia, & regulas pseudo prudentie suæ, eam, quam petit, felicitatem nunquam allaqueat. Hinc ejus sapientia non est amplius sapientia, quia illum non potest amplius ad optatum finem perducere. *Idem.*

Jure optimo Tertullianus ait, iudicium esse difficile, utrum indignus sit Majestate Dei nasci tamquam mancipium in præsepio, an mori, ut nocentem in cruce; sed quemadmodum Pater Æternus obliteravit crucis ignominiam in morte JESU CHRISTI per gloriam suæ resurrectionis, novitatem natiuitatis per Regum adorationem attollit, hunc in Cælo Sydas creat, quod in ipsis etiam orientis oris annunciat Regem Regum natum in Bethleem. Sed eodem tempore, quo glorificat Filium suum, illuminat homines, trahens Magos ad pedes JESU CHRISTI nascens, & gentes omnes ad Christianam evocat Religionem. *In speculativa sermon. Tom. 1. Dominicalis pro die Epiphaniæ, synopsis prima.*

JESUS CHRISTUS, qui Sol est gratiæ, & gloriæ, vix prodit, cum Divina effundit lumina sua in Mundum, licet tectus sit nubibus nostræ humanitatis in præsepio. Noyum Sydas nitescere jubet in Cælo, ejus claritas peperit fidem Gentium. S. Augustinus ait, dans initium fidei Magorum: Ab hoc luce inchoata est fides gentium. S. Bernardus inquit, Cælestis hoc lumen transiisse ab oculis eorum ad mentes, & JESU CHRISTI gratiam illos intrinsecus illustrantem per hoc astrum mylticum aperuisse illis Mylticum incarnationis suæ, & natiuitatis. Qui per stellam sois adventi, intus intravit, Patres mirabilem hanc stellam respiciant tamquam discretam linguam Cæli Dei miracula enarrantem, & S. Paulus nos docet, visibilia esse veluti tot gradus, per quos ascendere possumus ad cognitionem invisibilium (*ad Hebr. c. 11.*); sed omnia naturæ miracula nequeant mentem atterere ad cognitionem Mylticiorum Religionis; unicum divinæ revelationis lumen illa potest hominibus aperire. Deus revelavit illa Judæis per vocem Prophetarum; illos sequentes in itinere secretorum adorabilia, quæ nationibus abscondit; sed hodierna die aperit illa Gentibus; efficit, ut hæc stella in imis eorum cordibus loquatur, vel potius visibilibus hæc stella, quæ apparet in Cælo conjuncta est cum invisibili stella fidei, quæ illuminat eorum animas, & illis ostendit, verum Deum, qui solus adorari meretur, expectare eorum obsequia in loco, ad quem hoc sydas illos adducit. Si fides eorum ita fortis fuit, cum viderint novam hanc stellam coruscare, ut venerint ab extremo Oriente novum hunc Regem adoraturi; quod incrementum lucis accepit illa ex JESU CHRISTI præsentia? *Idem.*

Epiphaniæ Mysterium Dico hinc gloriosum.

Epiphaniæ Mysterium Dico hinc gloriosum.

Epiphaniæ Mysterium Dico hinc gloriosum.

Cum Salvator esset adhuc infans, & elinguis, natus in stabulo, & postius in præsepio, & nihil de illius Divinitate loqueretur præter specum, palæas, duo animalia; quid prodelle poterat alienigenis Regibus doctis, acque sapientibus fateri illum tamquam Deum suum, & veluti talem adorare, ac pro tali prædicare in ditione sua, immo etiam se obistere mortis periculo in Herodis aula, dum recens natum querebant Judæorum Regem, ut sua illi præstarent obsequia? Hoc tamen fecerunt, & quamvis essent Reges, tamen se eidem vestigales professi sunt, & subditis Regis hujus per divinitatis unicum dedicati. Quomodo autem fieri potuit, ut tres hujus generis Principes consilium adeo inauditu caperent, nisi novitatem causam, quæ evocabatur, hoc fuisse promeritam? Sed quoniam, uno Dei Filio excepto, mereri poterat, ut Reges ex plaga adeo femora tot inter pericula, & cum tot laboribus, ipsi sese in persona conferrent illum adoraturi? Etiam si in eo statu esset, ubi secundum naturam non poterat quidem cognoscere illum obsequii genus quod sibi offeratur. Dicendum profecto est, vel Principes adorantes non esse Magos: nam si hic non aliis esset, nisi vulgo puer, sapientes minime sunt illi, qui de longe accesserunt, ut adorarent illum in statu tam paupere; quandoquidem illi agunt, quod stultum videri potest; si infans est vere Deus, illi, qui ita illuminati fuerunt, ut cognoscerent ejus divinitatem subintuentis adeo contemptibilibus, profecto homines sunt non solum sapientia omnibus numeris absolutæ, quæ per ætatem, & rerum experientiam maxima adquiri possunt; sed etiam cælius afflari; ut inauditu hujusmodi factum agrediantur, ubi nulla cernitur rationis species; & quod locum tribuit, ut Mylterium hoc Epiphaniæ vocarent, videlicet Dei-hominis manifestatio, qui non potuit insignibus præbere divinitatis suæ argumentum, quam efficiendo, ut illum coniterentur, & prædicarent Reges, qui fuerant tamquam primi ejus Apostoli, quia factum hoc omnino divinum est. Argumentamini igitur donec vobis placuerit; quo magis id meditatimini, eo clarius videbitis, fuisse impossibile, ut puer in eo statu oporteret post se, tantofque honores a Regibus, nisi vere Deus extitisset. *Ex collationibus Auctoris de Magnalibus JESU, editis a Pare de Argoutano ex Capucinarum familia.*

Que vestra sententia est de hoc Miraculo, Christi-fideles? Nondum ne vobis persuasum est, divinum hunc puerum esse verum Deum, qui sua potentia creavit vos, & qui de industria de Cælo descendit, ut per misericordiam suam vos redimeret? que est stupiditas vestra, quos adeo parum movet horum Regum exemplum, ut vos quoque, sicut illi cultum vestrum adhibeatis? Si ex eorum sequela fuisset, idem quod illi operari fuisset; sed in præsentiarum quid nobis faciendum est, nisi pietatem eorum ac zelum probare, & imitari? Etenim quid faciendum est Christianis, qui norant eundem JESUM CHRISTUM, qui tunc aderat in Bethleem auro, nunc in altaribus nostris adesse? Quid ne hunc quidem levissimum laborem sustinere vultis, ut ab ædibus vestris ad Ecclesiam vosmet conferatis, ut præsteris illi obsequium, quod debetis; cum Reges ab extremis Orientis oris venerint illum in stabulo adoraturi? Vos, Christiani, qui in magna fidei luce versamini, quam pietas sexdecim seculorum, & ultra, & lumina tot millium Doctorum confirmavit; vos non agnoscentis illum in majestate Templi sui, postquam Reges, qui illum nondum ab ullo adorari consueverant, illum colere in præsepio jaecentem? Hæc! Immaniam tandem magnos hosce Reges, qui ad Salvatoris præsepio procidentes vobis præbent exemplum perfectissimæ, & obsequiosissimæ adorationis. *Idem.*

Primum Miraculum, quod JESU CHRISTI gratia in Magis operata est, fuit illis abstulisse Mundi sapientiam, quæ coram Deo mera stultitia est, ut Apostolus loquitur, ad replendam mentem eorum sapientia prorsus divina, quam Mundus stultitiam meram existimat. Gratiæ nihil in illis reliquit rationis superbiæ, quæ non aliud est, nisi sors errorum, & infidelitatum; quemadmodum innotuit ex Philoiphis, qui cum tota sapientia sua non alii fuerunt, quam blasphemi, ubi loqui voluerunt de Deo, vel stulti, cum se sapientius loqui existimaverunt: *Discites se esse sapientes, stultes facti sunt.* (*ad Rom. 1.*) Sed dici non potest, fallacem sapientiam, quæ se non subiecit Deo, in Sanctis his Regibus inveniri, quippe videmus illos in stabulo adorare infantem Deum, & divinam Majestatem sibi ipsius infirmitatis integram conferri. Miraculum hoc supererem et, & proficere non potest nisi ab illuminata Sapientia, quæ omnes supera, humanas ratiocinationes, & quæ omnino subiecit & captivat mentem luminibus fidei, *Sapientiam in Sermonis de Epiphaniæ.*

Abiectionem de quo nemo potest ambigere.

Quomodo Salvatorem ad Regum horum excessum illum adoratione adverte- mus.

Sapientem hinc ab omnibus clare sapientiam Mundi, ut apparet Majestatem Dei sub infantis infirmitate.

MYSTERIUM INFANTIS,

ET ABSCONDITÆ VITÆ SALVATORIS.

MONITUM.

MYSTERIUM, quæ pertinent ad personam Salvatoris Mundi, accensemus tempus Infantiae ejusdem, & vitæ, quam absconditam dicimus; re enim vera magnum est Mylterium Deus Infans; & quod non est minus admirabile, hoc est quod postquam manifestavit Natiuitatem suam Pastoribus, & Magis Regibus per insignia prodigia, & postquam illis locum, atque tempus comotavit, deinceps tot annos delitavit ignotus, atque in ea caligine, quæ efficere poterat, ne deinceps amplius agnosceretur ab iis, qui illum præstolabantur, & ob oculos quorundam versabatur.

Non ideo tamen dixerim eo temporis intervallo nihil accidisse notandum; quandoquidem ejus in Templo Præsentatio, in Ægyptum fuga, secessus, & ad triduum absentia, cum in Templo reperitus est, Doctores audiens, atque interrogans, baptizatus est, & septuaginta dierum quadragesima in deserto, facta sint ita comotata, ut totidem Mylteriorum locum vellent obtinere. Verum cum harum rerum nullam peculiarem severitatem instituat Ecclesia, excepta Præsentatione in Templo, quam cum Deiparæ purificatione permiscet; unice immorabimur in Mylterio Infantiae illius, a qua initium facit vitæ ejus absconditæ, quæ usque ad trigésimum ejusdem ætatis annum protrahitur. Si hoc Mylterium, vel hæc pars vitæ Salvatoris non æque venisset, ac alie; tamen reliquis aptior est ad erudiendum, & mores informandos; quandoquidem in Dei-hominis exemplo docet praxim virtutum, & institutorum, quæ mox prædicaturus est, & quorum adeo præclara nobis in Evangelio reliquit exempla.

Ceterum quævis omnes Salvatoris Mundi actiones secreta fuerint; & hæc vitæ ipsius pars vocetur abscondita, modicum illud, quod narrat Evangelicæ, nobis uberem copiam suppeditat animadversionum, & considerationum ad regendum illos præsertim, qui vitam ducunt privatam, vel quos paupertas cogit delitescere in Natiuitatis suæ, atque conditionis caligine.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Sermonum hujus argumenti Synopsis.

NONNE admirabile Mylterium est videre Filium Dei, qui humanam carnem assumentem, voluit fieri Infans, & cum posset in Mundum venire ætate prævestitori, & cum corpore perfecto, qualis in Paradiso Terrestri effectus fuit Adam Creatoris sui manu, nihilominus sese demiserit usque ad primæ ætatis humiliactiones? Mihi videtur in Incarnatione sua Deum tria habuisse peculiaritæ confilia, quæ mox perfectissime in pueritia adimplevit. 1. Voluit semet humiliare, & ut Apostolus loquitur, se exinanire; ideoque se omnibus modis hujus infirmitatibus subiecit. 2. Voluit amari; ideoque formam inducit rusticitatis suavissimi, ut amorem nostrum sibi suis illecebris conciliaret. 3. Voluit esse mortalibus exemplo, ideoque ea in ætate præstulit virtutes omnes, quarum illos efficere voluit imitatores. Hæc est Sermonis partitio.

¶ Pars prima. Sicut primum hominis crimen fuit contra Deum per superbiam insurgere, ita primum Filii Dei in Mylterio Incarnationis consilium fuit, se hominis naturam assumptam abicere, & per admirabilem humilitatis excessum separare immanem excessum humane superbiciæ. Quapropter Incarnationis suæ humilitatem hæc adiecit circumstantiam, non modicum tempus in infantis statu vixisse, ut diutius humiliactiones suæ permaneret, easque redderet perfectiores tribus abjectissimis qualitatibus, quæ in hac ætate inveniuntur, & quæ maxime adversantur tribus perfectionibus Dei, quæ ad ejus essentiam maxime referuntur; videlicet, sapientiæ, potentiæ, & summæ libertati. 1. Prima infantie qualitas est ignorantia, quæ illi inherere videtur. Verum est, Salvatorem ætate illa habuisse omnem scientiam, & rationis usum, quem perfecti hominis ætate possidebat; sed lique, infirma ætate illa visum fuisse cum omnibus signis infelicitis, & simplicitatatis, quæ in pueris aliis videtur. Hæc humilitatio propria est Mylterii infantie, & vitæ abscondite ipsius; nam in aliis vitæ suæ partibus, aliam agendi rationem secutus est, quod plane prædicationum illius eloquentia, & sermonum sublimitas testatur sunt. 2. Non minore præ se tulit infirmitatem, etenim post aliquot potentie specimen edita in ipsa Natiuitate, in infantia sua, alieno semper indiguit auxilio, ut videmus, hominem hæc in re animantium omnium infirmissimum esse, atque miserrimum; quandoquidem fati diuturno tempore sibi meti succurrere nequit, neque vitæ suo, aliisque necessitatibus foscipere. 3. Neque minus humilitatis est, utpote qui ab omnibus pender creatus, & postius est eo in statu, qui unus omnium maxime oppositus est gloriæ suæ præmæ dominationis suæ, quæ duo complectitur bona, hoc est summam libertatem quam habet per se, & auctoritatem vel imperium quod in omnia exercet creata. Utraque autem quomodocumque ad nihilum redacta est per necessitatem alieni subsidii &c. Tandem concludendum est, Verbum Carnem factum non potuisse ulterius seipsum exinanire ad hominis superbiam reparandam, quam semet ad infantis statum redigendo.

¶ Pars altera. Secundum Dei nostram fuscipientis naturam consilium est, sibi hominum amorem conciliare, & de cordis eorum duritia agere, triumphum. Sed quamvis

in aliis omnibus Mylteriis, quæ Dei-hominis personam respiciunt, amorem nostrum meritis fuerit, veluti in Natiuitate, in Sacramento, & Sacrificio Corporis, & Sanguiinis sui, in passione, & morte; nihilominus in Infantia sua præsertim existit a nobis amorem benevolentie, juxta propensionem, qua natura ipsa constitutum est, ut diligamus hanc ætatem, quæ per se amabilis est, & quæ in JESU CHRISTO omnia, quæ excogitari possunt, habebat illi-cia. Cui addendum est amor animi grati eo quod voluerit de sublimi Majestate descendere usque ad extremam humiliactionem, ut mereretur, sibi quæ nostrum conciliaret amorem, & denique amor confidentie, quandoquidem ex S. Bernardi sententia, ut nobis faciliorem præberet aditum ad se, factus est puer; & ad puerorum exemplum magis præsumptus est condonandis sceleribus nostris, quibus contra ipsum peccavimus, & aptior est ad leniendam iram Patris sui in hoc statu, & obsequium pro peccatoribus misericordiam.

¶ Pars tertia. Tertium Filii Dei in sua Incarnatione consilium fuit efficiendi se non tantum Redemptorem nostrum, verum etiam exemplum, juxta quod vitam nostram componeremus; ad quod exemplum infans fieri voluit, ut nobis præberet exemplum virtutum, quas magis imitari in-tentet nostra; alioquin ad caeleste regnum jus habere non possumus, quemadmodum ille deinceps testatur est: *Nis efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum celorum.* (*Matth. 18.*) Hæc autem virtutes quarum voluit nobis exemplum proponere in hunc se redigens statum, sunt potissimum simplicitas, & rectitudo cordis, quæ agendum est cum Deo sine dolo, & versutia ad puerorum exemplum: *Sicut modo geniti infantes rationabiles sine dolo labi concupiscite;* (*1. Petri 2.*) præsertim vero mansuetudo erga proximum: *Disce a me, quia mitis sum, & humilis corde.* (*Matth. 11.*) Mortum innocentia, quæ reperitur in infantibus; sed quam rarum est diu fartam tectam tueri sine ope caelesti! *Hæc est partitio Birœ, modicum infans, in sermone de JESU Infanti.*

Totum illud prolixum temporis intervallum, quod excessit a fuga Salvatoris in Ægyptum usque ad illius Baptistinum; appellatur vitæ absconditæ Salvatoris. 1. Quia toto illius temporis lapsu, celavit perfectiones omnes divinas, naturales, humanas, theandricas, & quiddid illam a reliquis secernebat hominibus; quod in priori Sermonis hujus parte ostendimus.

2. Ceterum ibi detegit virtutes, quæ Mundo erant ignotæ, & quas unicum Divini hominis exemplum poterat docere; quod erit partis alterius argumentum. Primum divinas suas perfectiones abscondit; si enim infinita ejus lauit Sapientia, sub ignorantia infantie propria, quamvis hæc ignorantia nonnisi in specie esset in illo, qui omnes sapientie, & scientiæ thesaurus possidebat... Potentia, qui deinceps maris procellæ obtemperaverunt, quæ tunc quoque omnem naturæ ordinem mutare, & subvertere poterat, fuit quomodocumque adstricta usque ad annum trigésimum, quo latuit. Summa ejus libertas obnoxia erat omnibus necessitatibus, quæ secum trahit ætas infantie, quæ omnium creaturarum rerum indiget subsidio. Denique ejus immutabilitas etiam latebat sub eodem infantie statu, qui non acquirit perfectionem corporis, & mentis, nisi prout tempus illa evolvit, solvens membra, & spiritum per experientiam atque educationem informans. Secundo virtutes

II.

res, quas hoc praesertim tempore, obscurae quidem virtutes sunt, & quae non admodum in hominum oculis illucisunt, ut alia quaedam, quae illos perfringunt; sed quae non ideo minus sunt ad salutem necessariae. Ex hoc numero sunt profunda humilitas, quae ipsi pueritia statui inhaerere videtur, quae nonnisi tamquam extrema hominis affectio videtur; obedientia, quam per totum hoc temporis intervallum praestitit sancta Mater suae, sanctoque Joseph: quae ut subjectionem exerceret per statum, & ex officio, voluit esse puer, quod significat statum obedientiae alienae voluntati, videlicet voluntati eorum, qui illi praesunt, qui in hac aetate versantur, vel qui illis vitam dederunt. Denique quod salus hominum, quia hoc tempus Infantiae, zelus plerumque in alios pueris perditum est, & inutile, Filio Dei fuit tempus recessus, & solitudinis, quod tantum abest, quod otiosum esset, & inutile; ut immo occupatum fuerit in iugi communicatione cum Aeterno Patre suo, ad agenda nostrae salutis causam, & in abolitissima mandatis ejusdem obedientia, donec illa illucederet dies, quae semet periturus erat, & munere Salvatoris hominum perfunditur.

III. Crescendum tempore esse in virtutibus, & sanctitate ad Salvatoris exemplum, de quo dicit Evangelium. *JESUS proficiebat sapientia, & aetate, & gratia apud Deum, & homines.* (Luc. 2.) Hoc fere est totum illud, quod nobis narrat Evangelium & vita, & actionibus Incarnati Verbi annorum triginta spatio, & id, quod voluit, ut ab eo disceremus, videlicet illum prout proficiebat aetate, proficisse etiam sapientiam, & gratiam coram Deo, & hominibus. Qua in re quia accuratius ad examina vocemur quomodo, & quo in sensu ille, quem penes erant omnes sapientiae, atque scientiae thesauri, poster abque in dies singulos proficere, hac est magna, & magni momenti veritas, quam homo-Deus nos suo docuit exemplo, antequam verbo doceret Christianum teneri fere virtutibus crescere, & ad perfectionis cumulandum conitari; quod in parte prioris ostendendum est: in altera vero quid faciendum est, ut incessanter proficiamus, & in dies singulos sanctiores, & perfectiores evadamus.

Quod ad priorem pertinet partem, ostendendum est. 1. Velle Deum nos in quocumque statu, & conditione simus, sanctos esse, atque perfectos. Hoc palam jubet, igitur iuncte nobis necessitatem adnitendi, ut perfectionem hanc indispicamus; neque enim adquirunt nisi paulatim, & crescendo, ac proficendo in via virtutis, & Fidelis tenetur semper crescere. *Hae sunt voluntas Dei, sanctificatio nostra.* (1. ad Thimo. 4.) 2. Ad id nos adigit istum Christianismus, & Christiani quales, facti, enim est animus advertimus ad ea, quae tanta cum sollempnitate, & gravissimo recipimus, nos abrenunciavimus pompis, vanitatibus, legibus, & placitis Mundi &c. Igitur vobis contendendum est, pugnantem, proficendum, crescendo; nulli nobis fines constituendi sunt; ut ad sublimiorem perfectionis apicem evadamus. 3. Etenim quantumvis parum in sanctitatis via fueramus gradum, natura redit in locum, quem gratia reliquerat; & qui non procedit, recedit.

Part. Altera. Asperenda sunt media, quae suppetunt nobis crescendo semper, & munus hoc nostrum obeundi. 1. Aetas, ac tempus ad id requirantur; ita enim in natura puer aliquot annorum lapsu fit vir, & item in gratia; & erupe est nos post diuturnum temporis spatium adeo parum proficisse. 2. Nutrimendum, quod necessarium est, ut anima crescat, non secus ac cibus, ut crescat corpus, quod aliquando infirmum, & languidum est, & sine illo vivere nequit. Animae autem cibus, Oratio est, pii affectus, actus interni Theologicarum virtutum. 3. Exercitium, quod non animae minus necessarium est quam corpori; & exercitii nomine intelligimus actus caritatis, opera bona, proximi virtutum.

IV. Sicuti Dei Filius venit in terram, non solum, ut nosseret Redemptor, verum etiam, ut nobis esset exemplo, consecravit tempus infantiae suae, & vitz abscondite utriusque officio. Quia de priori hic verba facimus quod est commune cum Incarnationis, & Nativitatis Mystero, immoremur in altera, quod est in prima vitz suae pueritia prototypum nostrae nobis praebuisse, & ostendamus. 1. Quomodo extremam pueritiam suae, vitzque absconditae tempore nobis christianae vitz formam proposuerit. 2. Quae nobis eo in statu exempla reliquerit. 3. Quomodo illa imitari possimus, & hoc pacto participes fieri spiritus Infantiae; & vitz suae absconditae.

V. Quamvis Evangelium silentio involverit actiones Salvatoris quodeviginti annorum vitz ipsius; dicere tamen possumus, illas quodammodo indicatas fuisse sub enigmaticis figuris aquile, serpentis, navis, & adolescentuli, quorum factetur Salomon, se vestigia assequi minime posse. Quidam etiam Interpretes eruditi, qui haec applicuerunt absconditae vitz Salvatoris, inquit, sub his quatuor figuris comprehendendi quatuor praecipuas Dei hominis occupationes hoc temporis spatio, ex quibus totidem fieri possunt Sermonis partes.

1. Via aquila in caelo exhibit nobis sublimesti volatuum contemplationis ejus, quae iugis erat, & cordis elevatumem per Orationem.

2. Via serpentis in terra nobis representat profundam illius in hoc statu humilitatem, quae detinet illum tamdiu occupatum abjectis officiis, & arti mechanica, quae nonnisi humillem personam ejusdem ideam nobis possunt adstruere.

3. Via navis in mari figura est obedientiae, quam praestabat matri, & nutrio suo; nam sicuti maxime quilibet naves sequantur morum, ac iter, quod tendit aetate per gubernaculum, similiter hic Deus-homo sinebat se regi, ac gubernari ab illis, quibus sese subiecere voluerat.

4. Via hominis in adolescentia significat admirabilem ejus modestiam, prudentiam, & sapientiam, quae in omnibus illius operibus elucebat.

Merito omne tempus illud pueritiae Salvatoris, & quod deinceps traduxit in fabri conditione, vocatur vitz abscondita Dei hominis.

1. Quia in ea abscondit omnes divinitatis suae perfectiones, quia nullum satis aptum praebet indicium suae infantiae sapientiae, & sanctitatis etiam minime vulgaris.

2. Quia abscondit in illa omnes perfectiones humanitatis suae vivens seorsum, & in solitudine, sine nomine, & sine ulla re, qua ab aliis vulgo distingueretur.

Mirum sane est videre Salvatorem a duodecim annorum aetate ad trigagesimum usque delatuisse in vitz abjectae caligine, atque ut videretur, inutilis, ignotus fere omnibus, & contemptus ab illis, quibus notus erat, & qui respiciebant illum tamquam fabri filium; quamvis interea universum lustrare posset terrarum orbem, erudire homines doctrina, coeque ad veri Dei cognitionem perducere. Sed hinc tres magnas disere possumus veritates, quas Saluator nos docet silentio, solitudine, & vitz absconditae obscuritate.

1. Prima est, perfectionem, & sanctitatem nostram nequaquam in eo esse positam, ut propter Deum magna dicamus, faciamus, pariamus; sed voluntatem ejus impleamus; & nos non posse magis glorificare Deum, quam aequi, bonique facientes impotentiam, in qua nos constituit, cum non vult ut opera nostra. Dei Filius aequae glorificabit Patrem in officina Nazareth is operibus, quibus vocabatur, ac mox Hierosolymam per admirabiles sermones, & miracula insignia, quae ibi operabatur; utrobique enim aequae gloriabatur Patris sui voluntatem. Ita illi, quos morbi, vel occupationes statui inhaerentes suos, & divinae providentiae mandata prohibebat, ne vacent civitatibus, penitentiae &c. consolari debeat, & omnem in morem abjicere, quia faciat Dei voluntatem, quod satis est.

Veritas altera, quam hic Saluator nos docet, est, vitam absconditam bonis esse uberem fontem gratiarum, & medium tutius glorificandi Deum, quam ipsum fit vitz Apostolicae genus; quippe illa in nobis enecat nitendi cupiditatem, & desiderium in pretio habendi ab hominibus, cui illi ipsi magis obnoxii sunt, qui sanctissimis occupant ministeriis, modo fiat cum aliquo nitore conjuncta; cum amor proprius jugiter suggerat nobis, quod Salvatoris consanguineis identidem illi dicebant: *Manifesta te ipsum Mundis*; (Joan. 7.) aprior eris ad efficiendum, ut Mundus Deum facilius cognoscat.

Tertia Veritas est, in vitz abscondita, & obscura non arduum esse exequi praecipua Evangelii placita, quae reliquis hominibus ignota sunt: cujuscumodi sunt humilitas, paupertas spiritus, & a terrenis rebus abalienatio. Praeterea nonne in hoc vitz statu facilius effugit occasiones, quae in crimen impellunt, perniciosas societates, objecta, quae in nefas pellicere possunt, ubi vixeris in quadam solitudinis specie procul a tumultu, & a Mundi impediuntis? De Obedientia, quam Saluator praestitit Sanctissimae Matri suae, & Sancto Joseph: *Erant subditus illis*; ut de hoc argumento sermo instituitur, ad examen revocandae sunt ad nostram doctrinam circumstantiae hujus obedientiae; nam quocumque simus in statu, superiores habemus, quibus obsequi tenemur. 1. Considerandum est, quomodo obedit, & qui se tamquam puerum sinit regi. Hic est Verbum Aeternum, increata Sapientia, ille, qui Mundum regit, & cui omnia obediunt creatura. Latius sermo potest haberi, ostendendum quanti Supremus hic Dominus fecerit virtutem hanc, quae est veluti compendium vitz, atque doctrinae suae, causa omnium laborum suorum, & secundum Apostolum Sanctum Paulum origo totius gloriae suae; quippe dedit illi Deus Nomen quod est Super omnia Nomen. (ad Philipp. 2.) Satis est dicere ipsum incepisse, & finem fecisse vitz suae per obedientiam, & noluisse, ut de triginta annis vitz suae nihil ultra innotesceret nobis, nisi illum obediuisse: *Erant subditus illis.* (Luc. 2.) Deinde nosmetipsos recogitantes, superbiham nostram, nostrumque summi libertatis amorem. Quid, nobismet dicere possumus? Deus cujus infinita Sapientia est, propter me obedientiae se subiecit; ego vero, cujus voluntas adeo corrupta est, & intellectus adeo caecus, propter Deum amorem non obediam?

VI.

VII.

2. Cui obedit? Mariae, & Joseph, iis videlicet, qui mortalibus ceteris virtutibus, & sanctitate praestabant; sed qui tamen procul aberant a luminibus, & sapientia hujus hominis-Dei. Nihilominus illis obedit eo modo, quo obediatur aeterno Parenti suo, quandoquidem illos invehatur tamquam ipsius Vicarios. Hac esse debet causa ejus obedientiae, quam praestamus illis, quos Deus nobis praefecit tamquam Superiores; cogitantes, hos Dei locum tenere, illis tamquam ipsi Deo obedientes. Labor enim, quem in obedientia experitur, hinc oritur, quod quia in Superiorum persona Deum inquamur, nullam habemus rationem nisi meriti, & naturalium qualitatuum eorum, quibus obediimus. 3. Quomodo nam hic homo-Deus obedit? Alacriter, sine mora, sine murmure, ipsam etiam Mariam, & Joseph voluntatem praeveniens: ad unquam, diligenter, quin aliquid omittat eorum, quae sibi praestitabantur: perfecte, neque satis putans si extrinsecus imperata faceret, sed se illorum voluntati subiciens, & quodammodo suam abjiciens, ut non aliam nisi Mariae, & Joseph haberet voluntatem. Commendans obedientiam suam propter gloriam, quae inde credebatur Patri suo, cujus venerabatur imperia in iis, quae sibi a superioribus suis praestitabantur. Haec sunt perfectae obedientiae conditiones, cujus Saluator dignatus est se nobis omnibus numeris absolutissimam normam praebere.

PARAGRAPHUS ALTER.

Fontes unde hauriri copia potest ad repositas Sermonum struendos exornandos, & Auctores, qui hoc argumentum pertractant.

Sancti Patres.

Sanctus Bernardus homil. in Dominica infra octavam Epiphaniae agit de Virtutibus, quas Saluator infantiae suae tempore exercuit.

3. Bonaventura in mediis. *visu Christi* cap. 15. fusus refert domestica exercitia, quibus Saluator in pueritia vacabat.

Sanctus Cyrillus in ex sancti Joannis verba: *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti a Patre* ostendit Spiritum sanctum datum fuisse sine mensura JESU CHRISTO, ideoque potuisse proficere in sanctitate.

S. Basilii Confess. *Monast. romo 2. versus finem*, ostendit Salvatorem in vitz abscondita auxilio fuisse S. Joseph, Sanctaeque Virginis in laboribus professionis eorum.

S. Joannes Damascenus *lib. 3. de Orthod.* explicat quomodo Filius Dei proficere potest gratia, & Sapientia. *Beda Domin. in ost. Epiph.* loquitur de Infantia Salvatoris Mundi.

S. Chrysostomus *homil. 20. in Joann.* refellit quaedam miracula ex apocryphis libris excerpta, quae Saluatoris infantiae referuntur accepta.

S. Gregorius Nazianzenus *orat. 20. in laudem S. Basilii*, docet quomodo intelligendum sit Salvatorem gratiam, & Sapientiam proficisse.

Suarez *de Mysteriis* quest. 37. disp. 17. agit de vitz Salvatoris in Nazareth, usque ad annum aetatis ipsius trigagesimum. Cornelius a Lapide *commentar. in Luc. 2.* ubi ad examen revocat obedientiam, quam praestitit Saluator Sanctae genitrici suae & sancto Joseph, & quomodo proficiebat gratia, & sapientia, & quidquid spectat ad tempus Infantiae, & vitz absconditae illius.

Barradius *commentar. in concord. de histor. Evangel. lib. 10. cap. 15.* refert sensum Patrum, & Doctorum de modo, quo Dei Filius crescebat gratia, & sapientia, & quid fecerit usque ad Baptismum.

Simon de Cassia *lib. 4. cap. 5. de Infantia Salvatoris.* Salmeron *rom. 3. tract. 47.* ostendit Salvatorem perfectum fuisse sanctitatis exemplum tempore infantiae, & vitz absconditae.

Idem in finem hujus tractatus rationes adfert, quas habemus credendi in JESUM CHRISTUM, ac finem facit praebendo signa ad dignoscendum, utrum ipsi virtute, & gratia proficiamus.

Dionysius Cartusianus *cap. 3. curat.* in *Luc. 2. 7.* Liber, cui titulus: *JESUS in pueriti aetate prototypus Christianae Adolescentiae*, in quo Auctor collegit quidquid dici potest in hoc argumento.

Liber, qui inscribitur *Passiones Domini Nostri JESU CHRISTI*, passione 1. ostendit quomam fuerit ejus obedientia erga parentes suos, & mox paupertatem, & vitam austera illius eo tempore, quod deliuit in Nazareth.

P. Croiset Tomo 2. *Recessuum spiorum.* P. Neveu Tomo 1. *Christianarum Considerationum pro die 21. Maji* loquitur de vitz abscondita JESU CHRISTI. Idem in spiritu Christianissimi tractatu 3. cap. 3. loquitur de Obedientia, quam Saluator tamdiu praestitit Sanctissimae Virginis, & sancto Joseph. Revelaciones S. Brigitae *lib. 4. cap. 76.* Qui amplius susculque locuti sunt de pueritia Filii Dei, ejusque vitz absconditae sunt libri Meditationum in My-

Auctores aliqui.

VIII.

stria, & vitam Domini Nostri. Praecipuos in medium proferam.

Pater a Ponte in parte secunda Meditationum de Mysteriis Fidei *Medit. 31.* ubi fuse loquitur de vita, quam Saluator duxit in Nazareth; quomodo crescebat aetate, & sapientia, quomodo obediatur Mariae, & Joseph, & quomodo duxit vitam obscure, & multo tempore ignotus deliuit.

P. Sullien in secundo Anni Christiani *tomo plures* habet Meditationes de Mysteriis Infantiae JESU CHRISTI. In nona ostendit Infantiam ejus fuisse generatim adorabilem, admirabilem, amabilem, & imitabilem. In decima ostendit in hac illius aetate illuxisse innocentiam, ingenuitatem, simplicitatem; ipsum ope aliena indignum, ac sibi meti auxilio esse non valuisse.

In undecima, visum fuisse carentem ratione ac judicio non secus ac alios infantes; describit actiones ejus theandricas, vel proprias hominis Dei, & denique usum facultatum corporis ejus.

In decima tertia quomodo se gesserit cum Deo, adorationem, actionem gratiarum, quam debebat Deo Aeterno Patri, amorem, quod illum prosequeretur, jugem cordis elevationem, & quomodo paratus erat, ut pro illius gloria se ipsum sacrificaret.

In decima quarta quomodo Saluator hic se gesserit cum Beatissima Virgine, & sancto Joseph, reverentiam quam intrinsecus, & extrinsecus adhibebat illis, obedientiam &c.

In decima quinta miserationem malorum hominum; quorum noverat miseriam expectans Patris sui imperium, ut ostenderet ardentem zelum salutis eorum.

In decima sexta, quomodo se gereret secum, quomodo humiliabat se, exinanibat, praeparabat se magno sacrificio, quod aliquando facturum erat.

In decima septima docet, quomodo nosmet gerere debeamus cum puero JESU, & actus admirationis, gaudii, amoris, & imitationis a nobis cogitantibus Deum puerum eliciendi.

Deinde in trigesima secunda ostendit quomodo, & in quo sensu hic homo-Deus crescebat sapientia, & gratia prout adolefcebat.

In trigesima quarta loquitur de recessu, solitudine, vitz obscura, & abscondita quam duxit in Nazareth usque ad annum trigagesimum.

P. Bourgoin in veritatibus, sublimibusque excellentis Verbi Incarnati plures habet meditationes de actionibus, virtutibus, exemplis vitz absconditae Salvatoris, ex quibus plura desumi possunt sermonum argumenta.

Biroat in Tomo Mysteriorum Domini Nostri sermonem integrum habet de puero JESU, ubi ostendit qualitates humiliantes, quae in hoc statu inveniantur, & quibus Saluator sese subiecere dignatus est.

Auctor sermonum in omnia Ethica Christianae argumenta unum habet de Salvatore Infantia. Idem in Tomo 4. Peculiarium argumentorum sermonem habet de vitz abscondita, & interiori, ubi ostendit, quantum Deo gloriam haec vita pepererit in verba illa: *JESUS proficiebat sapientia, & aetate apud Deum, & homines.*

Qui hujus argumenti collectanea ediderit, vidi neminem. Sed Interpretes, qui elucubrati sunt commentariis in sancti Lucae Evangelium fusus de eodem agunt, & praestertim tres, quos memoravimus.

Salmeron } In Comment. in *Lucam.* Barradius } Cornelius a Lapide }

Conciliones, Auctores, Revertentes.

Qui collata sunt, derant.

PARAGRAPHUS III.

Loci, Exempla, Figurae, & Applicationes Scripturarum huic Argumento.

Servus tuus sum ego, & Filius ancillae tuae. Psalm. 135. *Posuisti tenebras latibulum suum.* Psalm. 17.

Ex ore infantium, & lactentium proficisci laudem. Psalm. 8. *Crevit puer, & benedixit ei Dominus, capique Spiritus Domini esse cum eo.* Judic. 13. *Hae de Samlone dictae sunt.*

Et ecce vir cuius est auxilium abis te, ascensionem in corde suo disponit. Psalm. 83.

Veri tu es Deus absconditur. Isaia 25. *Abscondita est fortitudo eius.* Habacuc 3.

Pauper sum ego, & in laboribus a juvenute mea. Psalm. 87. *Jesuorum semita quasi lux splendens procedit, & crescit usque ad perfectam diem.* Proverb. 4.

Ab infantia mea crevit mecum miseratio. Jobi 32. *Adolescentibus exemplum fore relinquam.* 2. Machab. 3.

Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum Calorum. Matth. 18.

Quicumque humiliter se sicut parvulus isto, hic est major in regno Calorum. Ibidem. *Disce a me, quia mitis sum, & humilis corde.* Matthaei 11.

Sinite parvulos venire ad me; talium est enim regnum Calorum. Marc. 10.

H Com.

Verbo JESUS cum parentibus esse subjectus sine dubio in per-

sona JESU cum parentibus esse subjectus sine dubio in per-

PARAGRAPHUS V.

Quid ex Theologia tenui deprimi possit in hoc argumento.

UT aquam nobis proponamus ideam infantis Dei, quod

Cum facta fuerit optio Filio Dei modi illius, quo no-

Cum Dei Filius nequaquam in Mundum venerit, ut ibi

staretur. Cum ostendere voluit potentiam suam, creavit cel-

Sanctus Thomas 3. part. quaest. 7. art. 9. tenet merito, JE-

Crescebat JESUS sapientia non quod novum aliquem cog-

Pro virili parte adinvenit est nobis, ut crescimus sa-

Si quis seire cupit, cur Dei Filius voluerit nobis igno-

Plenitudo gratiae fuit in JESU ab ipso concep-

De Sapientia JESU in pueritia idem dicitur de sancto te quem possidebat.

Nobis credendum est in sapientia, & in quo id gestum fuit.

Quid dicitur de JESU ab ipso concep-

PARAGRAPHUS VI.

Delicti ex Asericis, unaprisque Concionatoribus loci hujus argumenti.

Quam se-

STATUS infantiae ad quem Mundi Salvator redigi voluit,

Mirum est, Dei Filium hominem factum fieri voluisse

Equidem scio Verbum Divinum delituisse sub Infantis

& quae, uti voluerit, ea in nihilum redigere potest; hoc nihilum

Hic idem Filius Dei in infantiae statu, ad quem se redigi

Non temere factum est, quod Spiritus sanctus voluerit

Salvatore abcondit. Unumquodque in se habet, quod non potest ab aliis haberi.

Dei Infantis Mysterium. Meritum hinc aliquod occupandum.

Car Spiritus sanctus voluerit unumquodque in se habet, quod non potest ab aliis haberi.

Quod ex-

Idem autem

Finis pro-

Etiam poten-

Infantia con- sideratur ut ab- scondita sit.

goum Myfterium est, ut aeternum praebeat hominibus adm- rationis argumentum. De qua re si Evangelista nihil asseruit, inde factum est, insignis quidam vir sanctitate inquit, ut homines jugiter meditentur prodigium hoc ce- terorum maximum, quale est videre Deum ad hunc statum redactum. Quis enim non miretur videns Verbum Incarna- tum, quod tandem natura universa concupivit, in mundum prodire, ut ibi maneat, ut videtur, iners, & inutile plures annos, quod vix quidam auctor de aliis passim filiis homi- num asserit? Perinde ac si nihil fuisset dignius illo, vel aptius ad replendam omnium expectationem, quam deli- rescere in Nazareth, in pauperis fabri officina, ubi maxi- mam aetatis suae partem transegit; cum interim homines in exaltatione sua, & in flagitiis versarentur, & natura univer- sa remedium, quod prope erat, praestolata, langueret. Sed hominum prudentia quam malus est iudex arcanorum Dei Consiliorum! Incarnatum hoc Verbum, increata haec, at- que aeterna sapientia suas habuit causas, ut hoc pacto ope- raretur, & consilia sua humanis mentibus invis. Quis enim detegere potest, quod fecerit homo Deus toto eo tem- poris intervallo? Hoc nos latere iussit Providentia. Que causa est ut prodigum hoc temporis spatium vulgo abscon- dita Salvatoris vita vocetur; verum etiam magis peculi- rem ob causam; quia sub hac aetate, quam natura desi- navit hominum aliorum infantiae, & qua illi ipsi ignorant quod faciunt, Verbum Incarnatum, quod erat eadem Sa- pientia, abscondit omnes perfectiones suas divinas, natu- rales, atque theandricas, & quodcumque ipsum a ceteris hominibus vulgo fecerat. Idem.

Cur totum hoc tempus vocetur vi- ta abscon- dita Salva- toris.

Quamvis Mundi Salvator vitae absconditae suae tempus longius protulerit, quam aliorum puerorum durare soleat infantia, & ille ignotus delituit usque ad annum aetatis suae tricesimum; peculiariter tamen de infantia tempore dicit potest, hoc ipsum omnes divinas perfectiones illius abscondidit. Quoniam increata haec, & infinita sapientia latuit sub ignorantia huius aetatis, quamvis haec in speciem dumtaxat esset in illo, qui omnes possidebat thesauros sapientiae, & scientiae. Potentiam eius, quae mox effecit, ut sibi matris procellae obtemperarent, & quae ex eo tempore poterat invertere, vel evertere omnem naturae ordinem, adstrictam quodammodo fuisse infantis infirmitate. Supremam illius voluntatem subjunctam fuisse omnibus necessitatibus, quas secum trahit haec aetas, quae omnium creatura- rum rerum eget auxilio, & tandem eius immutabilitatem latuit sub infantia statu, qui non acquirit corporis, & spiritus perfectionem, nisi prout temporis lapsu evolvitur, & enodantur membra, & efformentur spiritus per experientiam, & animadversiones, quae sunt, cum aliquod oculis eius obijcitur. Idem.

Quomodo Dei Filius in infantia suae naturae suam suprema potentiam abscondidit.

Natura Dei, & natura Verbi huius Omnipotentis non poterat magis delitescere quam sub forma infantis, qui in hac prodiens lucem secum non aliud effert nisi imbecillitatem, atque infirmitatem; qui tandem in hoc imperio- rum statu latent, & qui ut se ipsum tueatur, atque conser- vet, aliis carere non potest auxiliis. Verum est hunc omnipotentem in aliis vita suae status visum fuisse quodammodo supra haec potestatem destitutum, communibus ceterorum hominum necessitatibus obnoxium, exagitatam, contumeliam affectum, fugam capessere, ac latere coactum ad evitandum inimicorum suorum furorem. Tamen idem- idem, & per intervalla aliquot eadebat supremae suae po- restatis specimen. Mare illi obediit; ille morti imperavit; potestatis suae vi milites, qui ad ipsum capiendum recesserant, evertit praedictae quam moretur; sed hic non aliud est nisi infirmitas, nisi infans inter ulnas parentis suae, indignus omnibus, & rerum omnium egenus. Oculis eius lacrimis suffusus fuit, ut se pati significet; & os eius apertum est clamoribus, atque vagitibus, ut orem petat. Opus est, ut alatur, ut ad hominum perfectionem evitan- dam in externas plagas derelatur. Imbecillitas, infirmitas quinam sedus iniire valuit cum Deo virtutum, cum Omni- potente, & Domino universorum? Facit potentiam in brachio suo. (Luc. 2.) Illi omnes exerenda fuerunt vires brachii sui, ut in hoc statu collocaret. Admirabile documentum, Chris- tianis, quod nobis hic Deus Infans proponit, suam abdens potestatem sub hoc statu infirmitatis; & qui cum semel sua visus fuerit potentia novum in Caelo fydas arcens, quae Reges ad ipsum incubabula evocarentur, & mundo nativitas sua nuntiaretur, annos complures delitescit quin vel minimum sui ipsius specimen praebeat. Idem.

Immutabi- litas supra- mi Entis propria, nullum videtur sui vestigium relinquere, ut significatur in infantia hominis Dei.

enim est experiri omnes mutationes proprias aetatis homi- nis. Pueri enim artus, non nisi paulatim enodantur, & crescunt, donec iustas proportionales fuerint adepti; & spi- ritus non formatur, neque fit, ut inquit, nisi per exper- rientiam, videlicet per novas cognitiones, quas studio, me- ditatione, & mundi commercio adducunt. Qui ergo in- fantem dicit, dicit eundem fuisse natum imperfectam, quae factis diu permanet in hoc statu imperfectioris pro corpo- re, & spiritu. Utrumque videtur innuere voluisse Evange- lium in hoc homine Deo, in infantia statu, ad quem redigi voluit, quoniam testatur illum crevisse sapientia si- mul, & aetate tum apud Deum, tum apud homines: Et JESUS proficiebat sapientia, & aetate apud Deum, & homines. (Luc. 2.) Quomodo cumque haec verba intelligenda sint, hoc erat celare suam immutabilitatem sub hac aetate; quando- quidem nihil mutatur magis, quam puer, qui post aliquot annos dignos non potest qualis erat primis vitae die- bus. Igitur haec extrema erat mutatio in Verbo Aeterno, quod possidet omnem plenitudinem essentiae, & quod, qua- tenus Deus, nihil tam novi acquirere potest, quam sese ad imperfectum infantis statum redigere. Idem.

Præterea Deus hoc homo factus, & ad pueri condi- tionem redactus abrenuntiat quodammodo summam libertati suae, qui proprius est divinitatis character, ut pendeat a creatis omnibus, utpote qui sibi tem opem ferre non po- test, neque seipsum regere, & tueri; erant enim in hoc statu permanent, opus est, & illius curam geri, quem ad- modum geri consuevit de aliis pueris, quamvis liberri- mus, ac dominus sit. Hic est, Mundi Salvator, status ad quem temet redigere voluit, ut liberaret homines de ser- vitute demonis, & ut illis beatam procuraret libertatem filiorum Dei. Illi qui nati sunt sub aliis imperio pro- pter conditionem generis sui, nihil inausum relinquunt, ut suimet arbitri fiant, ne cui rationem reddere tenean- tur, atque ut excutiant omnem jugum per naturalem super- biam, quae aliorum pati nequit imperium, cum interim ex altera parte glorientur, atque ostentent id, quos illos pudere deberet, tamquam non dubie notae proprie egesset- tis. Idem.

Dei Filius in hoc statu exau- tem liber- tatem suam.

Mirum sane est, cum Dei Filius venerit in terram dum- taxat, ut glorificaret Patrem, homines salvos faciens, om- nem ferme vitam suam in obscuritate duxisse. Toto hoc temporis spatio nonne potuisset ille totum terrarum Or- bem lustrare, homines docere verbo, & adificare exemplo, persuadere miraculis, & ad veri Dei cognitionem perdu- cere? Nunquid fabri lignarii officina coad digna Sal- vatore Mundi? Vita abscondita, & caliginosa esse de- bet Messias vita? Et ideo diuturna solitudo decebat ne hominem Deum? Ita sane; quoniam ille, qui eadem est sapientia, & qui nihil agit nisi cum consummata sapien- tia, elegit illum. Quis est, cui majori sit cura gloria Dei Patris, quam Filio Dei? qui melius novit quibus mo- dis illa comparatur? Hominum salus nonne finis erat In- carnationis suae? Ignorabat ne universorum conversionem futuram esse opus suum? Opus est ergo, ut vita obscura usque ad annum trigessimum Deo esset gloriosior, quam nitidissima quavis miracula; & nostrae salutis opus requi- reret hoc silentium, & diutinam hanc obscuritatem. Pa- ter Crucis vero 2. necessarium.

De abscon- dita vita Salvatoris Mundi tan- to temporis spatio.

Quid admirabilis, & ad nostram doctrinam accommo- datius est, quam Myſteria vitae huius absconditae? Pater Aeternus vult glorificari per obscuram Filii sui vitam, & Salvator praesertim hanc obscuritatem miraculis omnibus vi- tae nitentis. Heu! bone Deus! Quandonam nobis persuasum erit, perfectionem, & meritum nequaquam in eo po- sum esse, ut magna faciamus, & patiamur pro gloria tua, & ut ea tantum faciamus, & patiamur, quae tantum tibi sunt placita? Salvator tantum glorificabat Patrem suum in officina Nazareth is laboribus, quibus operam dabat, quantum mox in Judaea praedicationibus, & mira- culis. Proh Deus! quam longe aberrant, qui zelo flagrant in operibus, quae nitent! Diceret operum caligine fervorem extingui. Idem.

Dei Voluntas est omnia Deum inquirentibus, sed in il- la una quot Virtutes continentur? Dei Filius sedulam praestabat obedientiam Mariae, & Joseph. Hoc est compen- dium vitae eius ab anno duodecimo ad trigessimum. Non- ne diceret, Obedientiam unam omnes complecti virtutes? neque enim dubitare fas est, quominus hoc intervallo JESUS CHRISTUS virtutes omnes excoluerit. Evangelista omnia complecti videtur dicens, illum perfecte obedien- tem fuisse. Proh! Quanti momenti haec est doctrina; sed quam parum gustatur! Quanta consolations sit, Domine, Exemplem tuum; sed quam paucos habet imitatores! Obe- diam, satis est; ceruus sum me tibi placere. Quam compen- diosa est haec ad perfectionem via! Obedienti mihi est, & obediens virtutes omnes exerceo. Vehementissimum quo- que tentationum victoria adiacet Obedientia. Humilis sum, solidasque virtutes assueco, cum obedio. Idem.

Quod pertinet ad alia mirabilia, quae tunc temporis operatus est JESUS CHRISTUS, ita celavit ea, ut con- fusam

Quid dicit- dum sit nobis ex vita abscondita Filii Dei.

Enimvero huiusmodi, quod nobis praesentis Salvator abscon- ditae gratia, & evan- gelizatio, quae possideat.

Exhaurirentur dicit salva- toris vita.

Infantia con- sideratur ut ab- scondita sit.

Infantia tantummodo eorum cognitionem habeamus. Sed hoc exemplum secuti, lucem, atque ostentationem evitare de- bemus. Locupletissima qualibet tabula nimia in luce he- betur. Virtus abscondita fere tuitior est. Dei unicus est nos in lucem proferre. Mundi rumor, fama, gloria eam diligenter tota plerumque merces est virtutis merx exter-ioris. Si Deum unum habere cupimus remuneratore, & munus; illum duxerat testem habituri laboreremus. Idem.

Videbatur JESUS in abscondita vita nihil facere; ve- rumtamen nihil facere visus, multa operabatur. Cum Pa- tris filii voluntatem faciebat, nunquid nihil operabatur? Cum docebat nos qui in pretio habenda sit Dei volun- tas, & nihil agere, nisi ad eius imperium, praestare toto Caelo, quam maxima quaeque contra eisdem mandata ope- rari, nihil operabatur? Cum per hac nos praeparabat ad Myſteria vitae suae in Eucharistico Sacramento abscondita, nihil operabatur? Cum hoc vitae absconditae amore adeo validam superbie nostrae medicinam suppeditabat, nihil operabatur? Cum ex fabri officina scholam efficiebat, in qua adeo praecleara praebebat humilitatis praecepta, quae nos ad virtutis huius cognitionem perducunt, ejusque amorem, atque admirationem immitteret, nihil opera- batur? Cum nobis tradebat exempla, quae aliquando re- plera erant illustribus Anachoretis eremos, & Cenobitis claustra, nihil operabatur? P. Nepveu tom 2. Consideratio- nem pro singulari annis diebus.

Salvator tantum ad salutem no- stram operabatur cum nihil pro il- la in abscon- dita vita fa- cere vide- batur.

Abscondita Filii Dei vita pluribus Fidelibus expresserat iustam nitendam libidinem.

Cur Dei Fi- lius trigin- ta annos in vi- ta abscon- dita, & cre- ditum in Praedicatione.

Hae absconditae JESU vitae nobis nonne exprobat su- perbiam gloriam captandi? Zelus nostrum ingentem in no- bis motum eiere videtur: magna molitur, virtutis actio- nes, quae fulgent, & celebrantur accipiuntur: Omnia fa- cere volumus; sed quam metuendum est, ne omnia mo- lientes nihil faciamus? Etenim multa facere, & non face- re illa propter Deum, hoc est nihil facere. Nonne vani- tates efficit, ut extrinsecus nosmet producimus? Nonne amor proprius nos ad agendum impellit? Nonne desiderium inter ceteros emittit, immiser nos bonis operibus, nos ciet, ut supererogationis opera amplectamur, quia sunt cum luce quadam conjuncta, quia nos secerant populo, cum interim negligamus ea ad quae possimum tenuer- quae obscura sunt, & inde nulla nobis cedit gloria! My- ſteria absconditae vitae JESU CHRISTI nonne aperiant nobis superbie nostrae Myſterium? Idem.

Non caret Myſterio, Dei Filius, qui tribus dumtaxat annis praedicatorum erat, triginta annos transgessit in silentio vitae privatae, & latentis, & in Praedicatione deci- mantum infanspessit ejus temporis partem, quod soli- tudini impendemat. Hoc facto nobis ostendit, plus tem- poris in excitationes humilitatis, a quibus pendet spiri- tualis nostrae profectus, transmittendum esse, quam in alia exteriora exercitia, quae ad proximum dumtaxat referunt- tur; ne aliena salutis operam dantes, propria contem- namus. Divinae Praeceptorum, cujus silentium nos est minus disertum, quam Verbum! Fateor, atque suffusus rubore fatore, superbia meam eo usque processisse, ut, cum rudis, ignarusque sim, fecis, ac doctus videri cu- piam, & parum illud, quod in me talenti est, in medium proferre, atque ostentare proptem. P. a Ponte in altera parte Meditationum de Myſterio Fidei, Meditatione ultima.

Hoc Salvatoris exemplum docet, 1. Celare Dei dona, si nondum tempus est illa ad majorem illius gloriam in lu- cem proferendi. 2. minime sequi animi studium, quod nobis praesudat, ut in antecessum illa proferamus, ut nobis id glo- ria cedat, sed potius lateatur vivere, & etiam insipientes haberi cupere, vel etiam pupillos, si hoc permiserit Deus. 3. Nosmet in silentio amore confirmare, quandoquidem JESUS tot annos delituit, neque illud fregit, quamvis ar- dentissimus salutis animarum zelus illum urgeret, cum fieret, fe multo magis exemplo hoc, quam verbo effecturum, ut disceremus humilitatem. Voluit denique, ut inde intelli- geremus, recesum, atque silentium posse in nobis tantum gignere humilitatis amorem, ut in mundo estiam coruscare possimus, quin ullum adit superbiendi periculum. Idem.

Rite etiam animadvertit, quamvis Salvator omnes pos- sideret thesauros sapientiae, & scientiae Dei, omnia dona, & omnes Caeli gratias, atque tunc quoque potestatem ha- beret ea omnia operandi miracula, quae deinceps operatus est, maluisse triginta annos humilitatis nobis exempla praes- bere, abscondentem omnia talenta sua hominibus, & no- lentem praedicare, aut docere aut in litterarum homi- num luce versari. Judi fati, quid de illo sentirent, pra- fe tulerunt cum viderunt illum turbas docentem; etenim si- bimet ultro citroque dicebant: Unde hic literas scis, cum non didiceris? (Joann. 7. Marc. 6.) Ille etiam, quibus maxime no- tus, & asinus erat, pro indocto, rudique habebant illum; adeoque illum praedicare audientes, eum comprehendere obe- diti sunt, rati illum phrenesi laborare, vel demone obse- diti, sibi seque persuadentes hominem, quem in lignaria taberna operam dantem viderant, non posse tanta polere dicendi facultate, & ea scire, quae divinitus praedicator. Idem.

Ex ea ratione, quam Dei Filius servavit toto abscon- ditae vitae suae tempore, inferendum est Christiani hominis perfectionem consistere non quidem in publicis actionibus, & quae nitent extrinsecus, puta in praedicatione, regendo ac docendo; sed in faciendo quod vult Deus; quamvis hoc solum facere oportet eo modo, quo magnum decet animam, videlicet cum ardenti amore Dei, cum puro zelo, cum fortitudine, quae superet maximas difficultates, & expectare humiliter donec Deus nobis tribuat occasio- nem facto quopiam nobilitate nostram illi servitorem, operamque testaram facienda. Idem.

Mundi Salvator, ut nobis testatum reliquit S. Lucas, De obedi- entia qua Dei matri suae, & Sancto Joseph, obediens in suis omnibus, quae sibi praecipiebatur: Et erat subditus illis. Quisnam obedit? cui? qua in re? quomodo obedit? Mirum non erat, quod ille quatenus homo obediret Aeterno Patri; et illud, quod quod satis admirari non possumus, hoc est, quod dignatus fuerit obtemperare matri, & pauperi Fabri, & in per- sona sua ostendere Creatorem creaturis suis subditum, Dominum subjectum servis, & supremum rerum omnium Moderatorem a subditis regi. Quid apertius fingi potest ad superbiam nostram infringendam? Sed quibus in rebus Salvator suam exercebat obedientiam? in iis, quae grant abjectissima in Sancti Joseph officina, quemadmodum vi- demus pueros in pauperiorum artificum tabernis famu- lari. Ille omnibus subditus erat, omnibus extrema qua- que praestabat officia cum humilitate, sedulitate, cura, alacritate admirabili, nihil praeterrituens, quod aliquid conferre posset ad obedientiam suam omnibus numeris perficiendam. Virtus huius proprium est omnia aqua- liter imperata facere, & nullo habere in discrimine sine magna, sive levia imperantur; sive facilia, sive ardua, sive gloria, sive contemptibilia: nam postquam Deus se demisit, ut obediret in omnibus, quae abjecta videbantur, nihil quemquam debet hominem deterrere; & ubi Domi- nus imperat, illi persuasum esse debet abjectissima, & hu- millima quaeque mutari natura. P. a Ponte in meditatione postrema Parisi Secundae Meditationum de Fidelis Myſteria.

J. CHRIS- TUS in in- fantia vo- luit grece in se ead- dem in- fantiam in- firmi- tatis.

De obedi- entia, quam Salvator praestitit Ma- tri, & S. Joseph.

Epiphanius.

Epiphanius.

amplius. si obedientia, quam tibi similibus adhibes, coacta est: si tua voluntas cum illis proximi tui adeo pa-

Verbi Filius natus est in mundis sub infantia. Verbi Filius natus est in mundis sub infantia. Verbi Filius natus est in mundis sub infantia.

In hoc infantie statu videtur Salvator abreptus esse. Verbi Filius natus est in mundis sub infantia.

Dei Filius latere cupiebat.

Quoniam sablimes cogitationes, & preclara consilia

Nobilitas conditionum. Filius Dei in vita abscondita.

Externa Sapientia longe aliam secreta est rationem ab

Dei Filius in quo videtur offundi caligo

Humiliatio status, ad quem Dei Filius sese demisit,

Quem errorem Verbum Incarnatum nobis potuit unice

Admirabile incarnati Verbi consilium! Sed consilium

Mirum est consilium quod videtur in mundi filii. Verbi Filius natus est in mundis sub infantia.

Quenam, amabo vos, erat occupatio Filii Dei longo

Quam erat occupatio. Filii Dei in vita abscondita.

Haud quidem sine Myfterio est, quod Dei Filius qui

Crescendum est in gratia. Verbi Filius natus est in mundis sub infantia.

Quin ad examen vocemus quoniam in sensu posset

Dei Filius in vita sua amare nos docet. Verbi Filius natus est in mundis sub infantia.

Amor solitudinis, atque silentii dux fuit virtutes,

Quam erat occupatio. Filii Dei in vita abscondita.

TRANSFIGURATIONIS MYSTERIUM. MONITUM.

Relique Concionatores qui de suggestu verba faciunt de Transfigurationis Myfterio, alii quidem ad

Mysterio funditus agendi, ad unum, eundemque finem referemus omnes circumstantias que illud concomitantur,

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Maleficus Sermonum huius argumenti Structura.

EX omnibus Myfteriis, que respiciunt Salvatorum

tim per ignorantiam, partim per superbiam. 1. Attollet humilia- tiones suas per gloria emanationem, quam ejus effudit divinitas super sanctam ipsius humanitatem, & Dei Filius ab Aeterno Patre declaratur. 2. Tanta in luce loquitur de passione sua, & excessu, quem completurus erat in Jerusalem, ut in antecessum indicatorem gloriae, & beatitudinem, que illius erat merces futura. 3. Denique voce celsitus demissa declarat supremum hominum Legislatorem, ne quis dubitet credere, & amplecti legem, quam ipsis nuntiavit. Ipsi audite. Hinc est sermonis huius partitio.